Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2016-10-05

LS 2015-1239

Landstingsstyrelsen

Motion 2015:33 av Jonas Lindberg (V) och Feline Flodin (V) om specialistutbildning för undersköterskor

Föredragande landstingsråd: Peter Carpelan

Ärendebeskrivning

Jonas Lindberg (V) och Feline Flodin (V) har lämnat en motion om specialistutbildning för undersköterskor.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Stockholms läns landsting är en av Sveriges största arbetsgivare och huvudmän för hälso- och sjukvården. Arbetet med kompetensförsörjningsfrågorna har varit prioriterat under en längre tid. Landstinget behöver dock arbeta med den kort- och långsiktiga kompetensförsörjningen på ett mer samlat och strategiskt sätt. Därför har Alliansen tagit initiativ till en landstingsövergripande kompetensförsörjningsstrategi som ska hantera frågor såsom kompetensförsörjning, utbildning, vidareutbildning, lönebildning samt ledarskap. I det arbetet har samtliga partier i landstingets Personalutskott deltagit, så även Vänsterpartiet.

Alliansen delar motionärernas syn om att undersköterskor är en viktig profession inom hälso- och sjukvården. Det pågår ett koncernövergripande arbete inom hälso- och sjukvården med att säkerställa att samtliga medarbetare används till rätt arbetsuppgifter och därmed får arbeta på

toppen av sin kompetens. En viktig del i detta arbete är att, i vissa fall, överföra arbetsuppgifter från en yrkeskategori till en annan, så kallad uppgiftsväxling. Det arbetet ligger helt i linje med den kompetensförsörjningsstrategi för Stockholms läns landsting som ska beslutas ut av Landstingsfullmäktige under hösten 2016.

En effekt av uppgiftsväxlingen mellan professioner är att arbetsuppgifter och kompetenser tydliggörs, vilket i praktiken kan leda till att undersköterskor kan få en både mer omfattande och tydligare roll inom en del verksamheter. I kompetensförsörjningsstrategin föreslås till exempel att kompetensstegar för hälso- och sjukvårdens samtliga professioner ska tas fram för att skapa förutsättningarna för en tydlighet i karriärvägar och utveckling för landstingets medarbetare. I detta arbete är naturligtvis kopplingen till lön viktig. Arbetet med att ta fram kompetensstegar för sjuksköterskor och undersköterskor är redan påbörjat.

Stockholms läns landsting erbjuder studielön till en del sjuksköterskor som genomgår en specialistutbildning inom vissa definierade bristspecialiteter. Detta är en tillfällig lösning. För att tillgodose behovet av specialistutbildade sjuksköterskor ska landstinget i samverkan med Sveriges Kommuner och Landsting se över möjligheterna och förutsättningarna för att ansvaret för specialistsjuksköterskeutbildningen överförs från staten till landsting/regioner. Det vill säga, att göra om sjuksköterskornas specialistutbildning till en verksamhetsförlagd specialistutbildning med lön, likt läkarnas specialisttjänstgöring. Det finns inte heller något generellt beslut om studielön eller andra förmåner för medarbetare som vidare- eller specialistutbildar sig utanför landstinget. Vidare- eller specialistutbildning vari landstinget är huvudman sker alltid med full lön.

Motionärerna pekar dock på en viktig aspekt i deras motion. Nämligen det faktum att det saknas specialistutbildningsplatser för undersköterskor inom flertalet områden som ligger inom ramen för landstingets verksamhet. Stockholms läns landsting har tillsammans med andra aktörer kontinuerligt påpekat bristen på specialistutbildningsplatser för undersköterskor till Myndigheten för yrkeshögskolan, utan att få gehör. Därför bör motionärerna uppvakta den vänsterstödda regeringen för att tillse att samverkan mellan landsting/regioner och universitet/högskolor/yrkeshögskolor resulterar i att hälso- och sjukvårdsutbildningarnas genomförande, inriktning, kvalitet samt dimensionering motsvarar de behov landstingen/regionerna har som huvudmän för hälso- och sjukvården.

Tills så har skett kommer Stockholms läns landsting att fortsätta uppmärksamma Myndigheten för yrkeshögskolan om behovet av specialistutbildningsplatser för undersköterskor som är i linje med hälso- och sjukvårdens behov. I detta arbete behöver regeringen ta sitt ansvar för att landsting/regioner på ett långsiktigt sätt ska kunna arbeta med kompetensförsörjningsfrågorna.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag från personalutskottets sammanträde den 26 augusti 2016
Med (S), (MP) och (V)-ledamöternas skriftliga reservationer
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 9 augusti 2016
Motion 2015:33

Torbjörn Rosdahl

Peter Carpelan

Carl Rydingstam

§ 33
Motion 2015:33 av Jonas Lindberg (V) och Feline Flodin (V) om specialistutbildning för undersköterskor
LS 2015-1239

Ärendebeskrivning

Jonas Lindberg (V) och Feline Flodin (V) har lämnat en motion om specialistutbildning för under sköterskor.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 9 augusti 2016
Motion 2015:33

Förslag och yrkande

På sammanträdet föreligger följande förslag.

Bifall till landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 15 augusti 2016 om att anse motionen besvarad
Bifall till första att-satsen av S-ledamöterna
Bifall till första att-satsen av MP-ledamoten
Bifall till motionen av V-ledamoten

Proposition

Ordförande frågar om personalutskottet bifaller förvaltningens förslag

Personalutskottets beslut

Personalutskottet föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad

Reservation
Reservation av Jens Sjöström och Robert Johansson (S) till förmån för det egna förslaget.
Reservation av Susanne Nordling (MP) till förmån för det egna förslaget.
Reservation av Håkan Jörnehed (V) till förmån för det egna förslaget.

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-08-09

LS 2015-1239

Handläggare:
Lena Halvardson Rensfelt

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -08- 16
Dnr LS2015-1239
Rotel IV

Landstingsstyrelsens
personalutskott

Motion 2015:33 av Jonas Lindberg (V) och Feline Flodin (V) om specialistutbildning för undersköterskor

Ärendebeskrivning

Jonas Lindberg (V) och Feline Flodin (V) har lämnat en motion om specialistutbildning för undersköterskor.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 9 augusti 2016
Motion 2015:33

Förslag till beslut

Personalutskottet föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Jonas Lindberg (V) och Feline Flodin (V) har lämnat en motion om specialistutbildning för undersköterskor. I motionen föreslås att en kartläggning ska göras av hur undersköterskor med specialistutbildning kan bidra till en tryggad kompetensförsörjning. Vidare föreslås att undersköterskor som specialistutbildar sig ska erbjudas studielön.

Förvaltningen ser att arbetet med att skifta arbetsuppgifter mellan olika yrkesgrupper och ökat teamarbete medför ett ökat behov att utveckla undersköterskans roll i vården. Landstinget ersätter generellt inte medarbetare för studier hos annan huvudman. Det är dock angeläget att säkerställa att alla undersköterskor får den kompetensutveckling de

behöver för att kunna utföra sitt uppdrag och för att kunna ta över nya arbetsuppgifter.

Bakgrund
Jonas Lindberg (V) och Feline Flodin (V) har lämnat en motion om specialistutbildning för undersköterskor. I motionen föreslår de att landstingsfullmäktige ska besluta att kartlägga inom vilka områden specialistutbildade undersköterskor kan bidra till att säkerställa kompetensförsörjningen. Motionärerna föreslår också att tillsvidareanställda undersköterskor ska erbjudas specialistutbildning på likvärdiga villkor som sjuksköterskor.

Överväganden
Förvaltningen delar motionärernas syn att undersköterskor är en viktig yrkesgrupp inom hälso- och sjukvården. Det pågår ett arbete inom hälso- och sjukvåden med att säkerställa att rätt kompetens används till rätt uppgifter. En del i detta är, i vissa fall, att överföra arbetsuppgifter från en yrkesgrupp till en annan, så kallad uppgiftsväxling. Det arbetet ligger väl i linje med den kompetensförsörjningsstrategi för Stockholms läns landsting som förvaltningen håller på att ta fram. En effekt av uppgiftsväxling är att kompetenser och arbetsuppgifter tydliggörs, vilket kommer att leda till att undersköterskor kan få både en tydligare, men också mer omfattande, roll inom vissa verksamheter. Ett led i detta arbete är att ta fram kompetensstegar som tydliggör utvecklings- och karriärvägar. Förvaltningen avser att i ärendet med förslag till kompetensförsörjningsstrategi för landstingets föreslå att kompetensstegar, som skapar förutsättningar för karriärvägar och utveckling, ska tas fram för samtliga yrkesgrupper inom landstinget. Arbetet med att ta fram komptensstegar för undersköterskor och sjuksköterskor är redan påbörjat.

I motionen lyfts det faktum att det saknas utbildningsplatser för specialistutbildning för undersköterskor inom flera områden som ligger inom ramen för landstingets verksamhet. Landstinget har tillsammans med andra aktörer gjort en framställan till Myndigheten för yrkeshögskolan om fler utbildningsplatser inom vissa specialiteter för undersköterskor i Stockholms län, utan att få gehör. Förvaltningen arbetar för att uppmärksamma behovet av utbildningsplatser inom länet i relevanta sammanhang. Landstinget samarbetar med Sveriges Kommuner och Landsting samt övriga landsting och regioner för att påverka utvecklingen av YH-utbildningarna så att de bättre ska motsvara hälso- och sjukvårdens behov. Bland annat har en ny utbildning för obduktionstekniker startats efter önskemål från landstinget.

Inom landstinget finns en modell för studielön till sjuksköterskor som specialistutbildar sig inom vissa bristspecialiteter där landstinget har köpt uppdragsutbildningar. Det är en tillfällig satsning inom definierade bristområden. Det finns inget generellt beslut om studielön eller andra löneförmåner för medarbetare som vidareutbilda sig utanför landstinget. Vidareutbildning där landstinget är huvudman sker alltid med full lön. För närvarande finns inga planer på att utöka den satsningen till att även omfatta specialistutbildning för undersköterskor. Det är dock angeläget att säkerställa att alla undersköterskor får den kompetensutveckling de behöver för att kunna utföra sitt uppdrag och för att kunna ta ansvar för nya arbetsuppgifter.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Anne Rundquist
Tillförordnad landstingsdirektör

Maria Englund
Personaldirektör

Stockholms läns landsting

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -10- 20
Dnr LS 2015-1239

2015:33

Stockholms läns landsting
2015-10-20

Motion av Jonas Lindberg (v) och Feline Flodin (v) om specialistutbildning för undersköterskor

Kompetensförsörjningen inom sjukvården står inför stora utmaningar nationellt såväl som i Stockholms läns landsting. Över hela landet råder brist på läkare, sjuksköterskor och undersköterskor, och SKL förutspår att bristen kommer öka under de kommande 10 åren. Samtidigt kräver en allt mer specialiserad och kunskapsintensiv hälso- och sjukvård personal med fördjupad kompetens. Den slutna akutsjukvårdens högspecialiserade karaktär behöver team av personal som alla har sin yrkesgrupps respektive specialistutbildning inom området för att patienterna ska få den bästa vården. Läkares och sjuksköterskors villkor och förutsättningar för specialistutbildning diskuteras ofta, undersköterskornas knappt alls. Inom delar av den slutna akutsjukvården, liksom inom flera andra områden, har undersköterskor dessvärre plockats bort ur verksamheten vilket rimmar illa med att bygga starkare team där rätt kompetens används för rätt uppgift. Många avdelningar har tyvärr lärt sig detta den hårda vägen och rekryterar nu åter undersköterskor.

Förutom omvårdnad och stöd till patient och anhörig så assisterar undersköterskor också övriga i vårdteamet kring patienten. Detta är viktiga arbetsuppgifter som idag blir mer avancerade när patienterna blir sjukare och ingreppen och behandlingarna än mer långtgående. Människans behov av omvårdnad försvinner inte för att vården specialiseras – tvärtom. Med kompetenta undersköterskor frigörs även tid för till exempel läkare och sjuksköterskor i teamet, enligt rapporten "Framtidens sjukvård kräver patientnära proffs" (Kommunal, 2013). Via specialistutbildningar ges även möjlighet till karriärvägar och utveckling inom yrket för undersköterskor. Detta är synnerligen viktigt när flera rapporter pekar på att vi inom snar framtid kommer ha stor brist på undersköterskor.

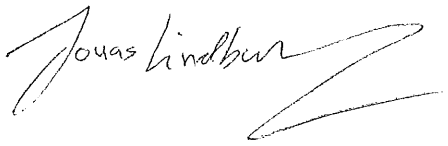
Inom en del yrkeshögskolor erbjuds praktiskt inriktade specialistutbildningar för undersköterskor, bland annat som barnsköterskespecialist, äldre- och demensspecialist, samt palliativa specialistutbildningar. Utbildningarna inom området äldre är framför allt riktade mot äldreomsorg. De undersköterskor som vill specialisera sig inom akut- och intensivvård, operation och anesti måste idag söka en skola utanför Stockholms län.

Det talas ofta om att vården måste anamma nya arbetssätt för att klara av sina utmaningar – att kompetensförstärka undersköterskor bör vara en del i detta.

Med bakgrund i ovanstående föreslås fullmäktige att besluta:

att kartlägga inom vilka områden specialistutbildade undersköterskor kan bidra till att säkerställa kompetensförsörjningen

att erbjuda tillsvidareanställda undersköterskor specialistutbildning på likvärdiga villkor som de som erbjuds sjuksköterskor

Jonas Lindberg (v)

Feline Flodin (v)